

mi o częstotliwości 100 Hz wykonano doświadczalną laparotomię. Zwierzę nie wykazywało reakcji bólowych ani podczas przecinania, a potem szycia powłok brzusznych, ani też podczas manipulacji i szycia otrzewnej. Po zabiegu i wyłączeniu prądu zwiększyła się częstotliwość oddechu i świnia przebudziła się po 1 min. bez manifestacji bólowych. Szwy usunięto po 8 dniach od zabiegu.

Przed ostatecznym przekazaniem tej obiecującej metody do praktyki autorzy zalecają wykonywanie dalszych doświadczeń nad elektronarkozą, zwłaszcza u świń, tak aby była ona zabiegiem całkowicie bezpiecznym i dającym pewne rezultaty. Piśmiennictwo obejmuje 80 pozycji z lat 1875—1965).

M. Pytasz

Szkolenie w Szwecji studentów i lekarzy wet. w zakresie radiobiologii*)

Uczelnia weterynaryjna w Sztokholmie prowadzi od 10 lat szkolenie w zakresie radiobiologii. Szkolenie to obejmuje studentów i lekarzy wet. w ramach doskonalenia kadr.

Decyzję o szkoleniu w tym zakresie przyjęto z uwagi na następujące okoliczności:

1. Za fakt zasadniczy uważa się istnienie broni jądrowej (stała groźba wojny jądrowej), której nie można niestety lekceważyć, nawet przy obowiązującym obecnie ograniczeniu wybuchów doświadczalnych. Nie mniejszą rolę przypisuje się stale nasilającemu się w świecie wzrostowi wykorzystywania atomowego potencjału energetycznego. Wiąże się z tym usuwanie radioaktywnych odpadów z urządzeń atomowych oraz ewentualne niebezpieczeństwo awarii tych urządzeń, co przedstawia z kolei poważne problemy i wymaga odpowiedniego przygotowania fachowego wszystkich zainteresowanych służb ze służbą weterynaryjną włącznie.

2. Poważne również znaczenie posiada fakt, że w Szwecji wszystkie produkty spożywcze pochodzenia zwierzęcego z rybami włącznie, jak i roślinnego znajdują się pod nadzorem sanitarno-higienicznym służby weterynaryjnej. Wszyscy więc lekarze wet. w Szwecji muszą posiadać odpowiednie przygotowanie w zakresie postępowania ze skażonymi produktami i ich oceną.

3. Następnym z kolei powodem szkolenia lekarzy wet. w zakresie radiobiologii jest coraz szersze wykorzystywanie izotopów radioaktywnych we wszelkiego rodzaju badaniach diagnostyczno-medycznych.

Szkolenie studentów w zakresie radiobiologii jest prowadzone na 5 roku studiów, składa się ono z 15 wykładów wraz z pokazami i kończy egzaminem. Obejmuje ono następujące zagadnienia: budowa materii, rodzaje promieniowania i ich oddziaływanie na organizm, jednostki pomiarowe, mechanizm działania broni jądrowej, skażenia promieniotwórcze oraz postępowanie w przypadku skażeń. Wykłady uwzględniają w pierwszym rzędzie aspekty weterynaryjne, zwłaszcza współzależność skażeń atmosfery, gleby,

roślin, zwierząt i ludzi. Program szkolenia obejmuje następujące zagadnienia:

1. Budowa materii
2. Promieniowanie jonizujące
3. Biologiczne efekty promieniowania
4. Reaktory jądrowe i bomby jądrowe
5. Opad radioaktywny
6. Pomiary radioaktywności
7. Zachowanie się opadu radioaktywnego w glebie i roślinach
8. Skażenie zwierząt radioaktywnymi produktami rozpadu (jod, stront, cez, bar, tellur i inne).
9. Zabezpieczanie zwierząt i produktów spożywczych przed skażeniami
10. Postępowanie z produktami spożywczymi w przypadku skażeń.

Obecnie równolegle ze szkoleniem teoretycznym wprowadza się stopniowo do programu studiów również ćwiczenia praktyczne.

Szkolenie lekarzy wet. w zakresie radiobiologii, w ramach tzw. doskonalenia jest prowadzone w 3 etapach, a mianowicie:

1. Wszyscy młodzi lekarze wet. w ramach przymusowego przeszkolenia wojskowego uczestniczą w kursie radiobiologii. Kurs ten jest prowadzony na wyższym poziomie i obejmuje, w ramach 40 wykładów, wszystkie możliwe zagadnienia związane z weterynaryjną ochroną przed promieniowaniem. Wraz z zajęciami teoretycznymi prowadzone są ćwiczenia praktyczne.

2. Odpowiednie kursy specjalistyczne są organizowane dla wszystkich urzędowych lekarzy wet. (powiatowych — 24 i rejonowych — 290) sprawujących w kraju nadzór weterynaryjny i współuczestniczących w nadzorze medycznym (zdrowia publicznego). Ogółem przeszkolono dotychczas wszystkich lekarzy powiatowych i 1/3 rejonowych.

3. Ostatni najwyższy etap szkolenia specjalistycznego w zakresie radiobiologii obejmuje pracowników weterynaryjnych ośrodków pomiarowych i pracowników naukowych wykorzystujących w pracy izotopy radioaktywne. Szkolenie to prowadzone jest indywidualnie w odpowiednich ośrodkach naukowych.

Opr. S. Kossakowski

RECENZJE I BIBLIOGRAFIA

Praca zbiorowa pod redakcją doc. dr Jerzego WIŚNIEWSKIEGO: Aktualne poglądy na zwalczanie schorzeń wymienia. S. 236, ilustr. 8 — PWRiL, Warszawa 1966.

Obok jałowoci, gruźlicy i brucelozy — schorzenia wymienia u krów i metody ich zwalczania stanowią najpoważniejsze problemy medycyny weterynaryjnej ostatnich lat. Stąd też należy powitać z dużym uznaniem ukazanie się w ramach biblioteki

„Postępu w weterynarii” książki omawiającej ten niezmiennie ważny gospodarczo problem. Szczególna wdzięczność zatem należy się zarówno PWRiL, jak też Bydgoskiemu Ośrodkowi, który pod dynamiczną egidą doc. dr J. Wiśniewskiego podjął się na przestrzeni 1962—1965 r. organizacji 4 Ogólnokrajowych Konferencji z udziałem nie tylko krajowych, lecz i zagranicznych (holenderskich) specjalistów, a z przedstawionych tam materiałów zredagować tak